

SVET
EVROPSKE UNIJE

Bruselj, 31. avgust 2009 (23.09)
(OR. en)

12786/09

LIMITE

JUR 346
COHOM 188
CONUN 78

MNENJE PRAVNE SLUŽBE^(*)

Zadeva: Predlog sklepa Sveta o pristopu Evropske Skupnosti h Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov (dok. 12892/2/08 REV 2)
– pridržek Evropske skupnosti glede zaposlovanja invalidov v oboroženih silah

1. Delovna skupina za človekove pravice je na seji 26. junija 2009 zaprosila pravno službo Sveta za pisno mnenje o tem, ali lahko Evropska skupnost kot taka izrazi pridržek glede prvega odstavka 27. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: konvencija), ki določa enakopravno obravnavanje invalidov pri javnem zaposlovanju, vključno z zaposlovanjem v oboroženih silah.

S tem mnenjem pravna služba odgovarja na navedeno prošnjo.

I. Področje uporabe prvega odstavka 27. člena konvencije in predloga pridržka, ki ga je predložila Komisija:

^(*) Ta dokument vsebuje pravne nasvete, zaščitene s členom 4(2) Uredbe (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije, ki jih Svet Evropske unije ni objavil. Svet si pridržuje vse zakonite pravice v primeru nepooblaščne objave.

2. Prvi odstavek 27. člena konvencije z naslovom "Delo in zaposlovanje" določa: *"(1) Države pogodbenice priznavajo invalidom pravico do dela enako kot drugim, ki vključuje pravico do možnosti za preživljanje s svobodno izbranim ali sprejetim delom na trgu dela in v delovnem okolju, ki je odprto, vključujoče in dostopno invalidom. Države pogodbenice varujejo in spodbujajo uresničevanje pravice do dela, tudi tistim, pri katerih nastane invalidnost med trajanjem zaposlitve, tako da sprejmejo ustrezne, tudi zakonodajne ukrepe, s katerimi med drugim:*
- (a) *prepovedujejo diskriminacijo zaradi invalidnosti v zvezi z vsemi zadevami, ki se nanašajo na kakršno koli obliko zaposlitve, vključno s pogoji za iskanje, najemanje in zaposlovanje, ohranjanje zaposlitve, napredovanje ter varnimi in zdravimi delovnimi razmerami;*
 - (g) *zaposlujejo invalide v javnem sektorju;*
 - (i) *zagotavljajo primerne prilagoditve na delovnem mestu za invalide;*
 - (k) *spodbujajo programe poklicne in strokovne rehabilitacije invalidov ter programe za ohranjanje zaposlitve in vrnitev invalidov na delo."*

Treba je opozoriti, da čeprav zaposlovanje invalidov v *oboroženih silah* ni izrecno omenjeno v navedenem prvem odstavku 27. člena konvencije, ta določba na splošno zajema *"kakršno koli obliko zaposlitve"* ali *"zaposlovanje invalidov v javnem sektorju"* in tako ne izključuje zaposlovanja invalidov v oboroženih silah. Kar zadeva zakonodajo Skupnosti, je Sodišče menilo, da zaposlovanje v oboroženih silah šteje za zaposlovanje v javnem sektorju (storitve) v smislu zakonodaje Skupnosti¹, prvi odstavek 27. člena konvencije bi zato za potrebe zakonodaje Skupnosti zajemal tudi to vrsto zaposlovanja.

¹ Zadeva C-186/01, *Alexander Dory proti Bundesrepublik Deutschland*, sodba Sodišča z dne 11. marca 2003, točke 2, 33 in 34.

3. Vendar pa člen 3(4) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000² o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (v nadaljnjem besedilu: direktiva) dovoljuje državam članicam Evropske Skupnosti, da v svojih nacionalnih zakonodajah določijo, da se ta direktiva, kar zadeva diskriminacijo na podlagi invalidnosti, ne uporablja, ko gre za oborožene sile³.

Komisija je v svojem predlogu priporočila, da sklenitev Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti ne bi smela posegati v pravico, ki jo državam članicam daje zakonodaja Skupnosti, in sicer da oborožene sile izključijo iz področja uporabe načela nediskriminacije na podlagi invalidnosti, pod pogojem da se ta pravica uveljavlja v skladu z zakonodajo Skupnosti. Celotno besedilo predlaganega pridržka se glasi: *"V zvezi s prvim odstavkom 27. člena Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov Evropska skupnost pogodbenice Konvencije poziva, da upoštevajo člen 3(4) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu. Ta določba državam članicam Evropske skupnosti omogoča, da zagotovijo, da se Direktiva ne uporablja za oborožene sile, če se nanaša na diskriminacijo na podlagi invalidnosti. Zato sklenitev Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti ne*

² UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

³ Člen 3(4) direktive z naslovom "Področje uporabe" določa: *"Države članice lahko določijo, da se ta direktiva, kar zadeva diskriminiranje zaradi hendikepiranosti ali starosti, ne uporablja, ko gre za oborožene sile."*

Uvodna izjava 18 direktive vsebuje naslednjo obrazložitev: *"Ta direktiva še zlasti ne zahteva, da bi vojska in policija, kaznilnice ali intervencijske službe zaposlile ali obdržale v službi osebe, ki nimajo ustreznih zmožnosti, da bi izvajale vse raznovrstne funkcije, ki bi jih morebiti morale glede na legitimni cilj ohranjati operativno usposobljenost teh služb."*

Poleg tega se uvodna izjava 19 glasi: *"Poleg tega se države članice zato, da lahko še naprej ohranjajo bojno pripravljenost svojih oboroženih sil, lahko odločijo, da ne bodo uporabljale določb te direktive glede hendikepiranosti in starosti v delu ali celoti svojih oboroženih sil. Države članice, ki se tako odločijo, morajo opredeliti, kakšen je obseg tega odstopanja."*

posega v pravico, ki jo državam članicam daje zakonodaja Skupnosti, da se oborožene sile izključijo iz področja uporabe načela nediskriminacije na podlagi invalidnosti, pod pogojem da se ta pravica uveljavlja v skladu z zakonodajo Skupnosti." Komisija torej predlaga, naj Evropska skupnost izrazi pridržek glede prvega odstavka 27. člena konvencije in pojasni, da imajo države članice pravico, *"da [...] oborožene sile izključijo iz področja uporabe načela nediskriminacije na podlagi invalidnosti"*, tj. pravico, ki jo po mnenju Komisije državam članicam daje zakonodaja Skupnosti (zlasti člen 3(4) direktive) in se lahko uveljavlja le *"v skladu z zakonodajo Skupnosti"*.

Predlagani osnutek pridržka vsebuje informacije za druge pogodbenice in navaja, da imajo države članice na podlagi zakonodaje Skupnosti pravico, da iz uporabe konvencije izključijo pripadnike oboroženih sil, in da Skupnost sklepa konvencijo *"brez poseganja v uveljavljanje te pravice s strani držav članic v prihodnosti"*. Pogodbenice konvencije poziva, da to upoštevajo.

4. Za potrebe Evropske skupnosti je treba opozoriti, da predmet konvencije spada tako v pristojnost Skupnosti kot v pristojnost držav članic⁴, zato je to mešana konvencija. Zaenkrat jo je ratificiralo devet držav članic, in sicer SI, SU, HU, AT, IT, DE, BE, ES in UK. Le Združeno kraljestvo je izrazilo pridržek glede 27. člena konvencije, ki se glasi: *"Pridržek: Delo in zaposlovanje – zlasti 27. člen konvencije: Združeno kraljestvo sprejema določbe konvencije, pod pogojem, da se nobena od obveznosti v zvezi z enakim obravnavanjem pri zaposlovanju in delu ne uporablja za sprejem v mornarico, pehoto ali letalske sile britanske krone oziroma pri služenju v teh silah."*⁵

II. Lahko Evropska skupnost izrazi pridržek, ki ga predlaga Komisija?

5. Odgovor na zastavljeno vprašanje je odvisen od naslednjih elementov:

⁴ Za več informacij glej mnenje pravne službe Sveta iz dok. ST 8321/09, točki 7 in 8.

⁵ Zbirka pogodb Združenih narodov, informacije z dne 17. julija 2009.

- merila mednarodnega prava, ki veljajo za Evropsko skupnost pri izražanju pridržkov v zvezi z večstransko mednarodno pogodbo;
- ustaljena praksa Evropske skupnosti pri izražanju pridržkov;
- in ne nazadnje pristojnost Evropske skupnosti za izražanje pridržkov glede prvega odstavka 27. člena konvencije v zvezi z zaposlovanjem invalidov v oboroženih silah.

6. Pravna služba v zvezi z merili, ki jih določa mednarodno pravo, opozarja, da je Sodišče razsodilo, da je Dunajska konvencija o pogodbenem pravu iz leta 1969 (v nadaljnjem besedilu: dunajska konvencija)⁶ za Evropsko skupnost zavezujoča, saj odraža običajno mednarodno pravo, in to kljub temu, da Evropska skupnost ni njena pogodbenica. Določbe dunajske konvencije v zvezi s pridržki kodificirajo običajno mednarodno pravo in veljajo za ES.

19. člen dunajske konvencije določa: *"Ob podpisu, ratifikaciji, sprejetju, odobritvi pogodbe ali pristopu k njej ima lahko posamezna država pridržek..."* Opredelitev pridržka je navedena v točki (d) prvega odstavka 2. člena dunajske konvencije: *"(pomeni) enostransko, kakorkoli sestavljeno ali imenovano izjavo, ki jo država da pri podpisu, ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi pogodbe ali pristopu k njej in s katero želi izključiti ali spremeniti pravni učinek posameznih določb pogodbe pri njihovi uporabi nanjo."*⁷ Poleg tega je treba pridržek podati v pisni obliki, ustrezati mora predmetu in namenu pogodbe, o njem pa je treba obvestiti pogodbenice in druge države, ki imajo pravico postati podpisnice pogodbe⁸. Glavni pravni učinek pridržka je, da *"spreminja za državo, ki ga ima, v njenih odnosih s to drugo članico določbe pogodbe, na katere se pridržek nanaša, v toliko, kolikor to predvideva pridržek; in spreminja te določbe v enaki meri za to drugo članico v njenih odnosih do države, ki ima pridržek."*⁹

⁶ Glej mnenje pravne službe Sveta iz dok. ST 16282/08, zlasti točki 12 in 13, in na primer tudi zadevo C-286/90 *Poulsen in Diva Navigation*, Recueil 1992, str. I-6019, točka 9, in zadevo C-162/96 A. *Racke GmbH & Co/Hauptzollamt Mainz*, Recueil 1998, str. I-3655, točka 46, ali zadevo T-115/94 *Opel Austria proti Svetu*, Recueil 1997, str. II-39, točke 90–93, itd.

⁷ Glej tudi opredelitev iz osnutka smernice 1.1 vodnika po praksah Komisije za mednarodno pravo, poročilo Komisije za mednarodno pravo s 54. zasedanja, 2002, str. 50.

⁸ 19. do 23. člen dunajske konvencije.

⁹ Prvi in drugi odstavek 21. člena dunajske konvencije.

V praksi to običajno pomeni, da podpisnica pogodbe v enostranski izjavi navede, da ne daje soglasja za prevzem obveznosti ene ali nekaterih določb večstranske pogodbe, in tako iz pogojev veljavne pogodbe med podpisnicami izključi eno ali več določb, glede katerih je izrazila pridržek¹⁰.

Ločevati je treba med pridržki in razlagalnimi izjavami, slednje so namreč politični izraz in običajno služijo za informativne namene oziroma včasih za druge interne namene pogodbenice ter niso zavezujoče za druge podpisnice pogodbe. Od vsebine in namena izjave je odvisno, ali gre za pridržek ali razlagalno izjavo¹¹.

Opozoriti je treba, da konvencija o invalidnosti izrecno dovoljuje državam pogodbenicam (in regionalnim organizacijam, ki pristopajo k pogodbi), da izrazijo pridržek glede katere koli določbe konvencije, pod pogojem, da je takšen pridržek skladen s predmetom in namenom konvencije¹². Na podlagi navedenega je torej Evropska skupnost v skladu z mednarodnim pravom upravičena do pridržkov glede konvencije o invalidnosti v zvezi z zadevami, ki spadajo v pristojnost Skupnosti, pod pogojem, da so takšni pridržki oblikovani v skladu z zgoraj navedenimi zahtevami iz dunajske konvencije.

7. Evropska skupnost pogosto izraža pridržke glede mednarodnih pogodb, in sicer tako v zvezi z zadevami v izključni pristojnosti Skupnosti kot v zvezi z zadevami, ki so v pristojnosti Skupnosti in njenih držav članic (mešane konvencije). Skupnost je tako denimo izrazila pridržke glede: (i) Mednarodne konvencije o poenostavitvi in uskladitvi carinskih postopkov¹³ (na področju carinske unije in skupne

¹⁰ Glej na primer zadevo *Zakonitost uporabe sile* (Jugoslavija proti ZDA), odlok o začasnih ukrepih, Zbirka odločb MDS 1999, str. 916 in 924, ter zadevo *Pristojnost na področju ribištva* (Španija proti Kanadi), Zbirka odločb MDS 1998, str. 432. Glej tudi poseben primer: zadeva *Angleško-francoska celinska plošča*, Cmnd 7438, str. 43, 54 ILR, str. 50.

¹¹ Glej npr. zadevo *Belilos* iz leta 1988, Evropsko sodišče človekovih pravic, serija A, št. 132. Glej tudi M. Shaw: *Mednarodno pravo* (4. izdaja), Cambridge 2006, str. 824 in naprej.

¹² Glej na primer zadevo *Pridržki na konvencijo o genocidu*, Zbirka odločb MDS 1951, str. 15, 18 ILR, str. 364. Glej tudi člen 46 in člen 44(2) konvencije o invalidnosti.

¹³ Sklep Sveta 94/798/ES z dne 8. decembra 1994 o sprejetju, v imenu Skupnosti, Prilog E.7 in F.4 k Mednarodni konvenciji o poenostavitvi in uskladitvi carinskih postopkov, UL L 331, 21.12.1994, str. 11; glej zlasti člen 1 tega sklepa.

trgovinske politike), (ii) Konvencije o carinskem režimu za zabojnike sklada, ki se uporabljajo v mednarodnem prevozu (na področju skupne trgovinske politike)¹⁴, in (iii) Konvencije o čezmejnih učinkih industrijskih nesreč, ki spada v pristojnost Skupnosti in njenih držav članic¹⁵.

V nadaljevanju navajamo primere ubeseditve pridržkov Skupnosti v zvezi z mednarodnimi pogodbami, ki spadajo v pristojnost Skupnosti in njenih držav članic:

- (a) Sklep Sveta 1999/575/ES z dne 23. marca 1998 o sklenitvi, s strani Skupnosti, Evropske konvencije za zaščito vretenčarjev, ki se uporabljajo v poskusne in druge znanstvene namene (ki spada tako v pristojnost Skupnosti kot v pristojnost držav članic), vsebuje pridržek v naslednji obliki: *"Pri uporabi člena 34(1) Evropske konvencije za varstvo vretenčarjev (živali) v poskusne in druge znanstvene namene **Evropska skupnost izjavlja, da se ne šteje za zavezano zahtevam** po sporočanju statističnih podatkov iz člena 28(1) navedene konvencije."*¹⁶ (poudarek dodala pravna služba)
- (b) Sklep Sveta 88/355/EGS z dne 7. junija 1988 o sprejetju Priloge B.2 k Mednarodni konvenciji o poenostavitvi in uskladitvi carinskih postopkov v imenu Skupnosti (ki je prav tako mešana konvencija) vsebuje pridržek v naslednji obliki: *"Člen 1: V imenu Skupnosti **in s pridržkom splošne narave** ter s pridržki v zvezi s standardi 3, 21, 28 in 34 ter priporočenimi praksami 10, 16, 18, 19, 20, 23, 27, 29, 32, 33 in 35 se sprejme Priloga B.2 k Mednarodni konvenciji o poenostavitvi in uskladitvi carinskih postopkov*

¹⁴ Sklep Sveta 95/137/ES o podpisu Konvencije o carinskem režimu za zabojnike sklada, ki se uporabljajo v mednarodnem prevozu (Ženeva, 21. januarja 1994), s strani Skupnosti, brez pridržka ratifikacije, UL L 91, 22.4.1995, str. 45.

¹⁵ Sklep Sveta 98/685/ES z dne 23. marca 1998 (UL L 326, 3.12.1998, str. 1). Pridržek je na strani 3 priloge k sklepu in določa, da bodo države članice Skupnosti namesto nekaterih določb konvencije v medsebojnih odnosih uporabljale notranje predpise Skupnosti.

¹⁶ UL L 222, 24.8.1999, str. 29, glej zlasti člen 1 in člen 2(2) sklepa.

o oprostitvi plačila uvoznih dajatev in davkov v zvezi z blagom, deklariranim za domačo uporabo. Besedilo Priloge B.2 je skupaj s pridrčki priloženo k temu sklepu." Priloga k navedenemu sklepu vsebuje naslednji splošni pridržek: "1. Zakonodaja Skupnosti na splošno zajema določbe te priloge. Vendar pa države članice, kjer je to primerno, vnesejo toliko svojih lastnih pridrzkov, kolikor jim zakonodaja Skupnosti v določenih primerih dopušča možnost ohranjati svoje nacionalne določbe."¹⁷ (poudarek dodala pravna služba)

Praksa Skupnosti torej ponazarja pristojnost Skupnosti za izražanje pridrzkov v zvezi z večstranskimi pogodbami in to celo v primeru, ko se predmet takšnih pridrzkov nanaša na pristojnosti Skupnosti in njenih držav članic.

8. Pridržek v zvezi s konvencijo o invalidnosti torej ne pomeni nič novega. Osnutek pridrška, ki ga predlaga Komisija, se nanaša na konvencijo o invalidnosti, ki je mešani sporazum, natančneje na prvi odstavek 27. člena konvencije (zaposlovanje in delo), tj. na področje, na katerem je Skupnost že izvajala svoje notranje pristojnosti s sprejetjem Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu, čeprav jih ni izvajala v celoti, saj namen direktive ni popolna uskladitev¹⁸. Pristojnost Skupnosti torej ni izključna, kar zadeva konvencijo o invalidnosti na splošno in zlasti prvi odstavek 27. člena, ki ga direktiva le deloma zajema (člen 3(4)). Skupnost ima vsaj delno pristojnost v zvezi z vprašanji delovnih pogojev v oboroženih silah.

¹⁷ UL L 161, 28.6.1988, str. 3, glej zlasti strani 10 in 11. Tovrstno ubeseditev pridrška splošne narave lahko najdemo na primer tudi v sklepu Sveta 88/356/ES za isto področje (v zvezi s sprejetjem Priloge E.4 omenjene mednarodne konvencije, kjer se pridržek glasi: "*1. Splošni pridržek (splošna opomba): Zakonodaja Skupnosti na splošno zajema določbe te priloge. Vendar pa na področja, ki jih zakonodaja Skupnosti ne zajame, države članice po potrebi vnesejo lastne pridrške*", UL L 161, 28.6.1988, str. 15 (poudarek dodala pravna služba).

¹⁸ V zvezi s tem glej na primer uvodne izjave 14, 22 ali 28 direktive, ki s tem povezana vprašanja prepuščajo nacionalnim predpisom, uvodna izjava 28 pa celo poudarja, da "ta direktiva navaja posamezne minimalne zahteve, kar daje državam članicam možnost, da uvedejo ali obdržijo ugodnejše določbe."

Mnenje Sodišča:

*"Čeprav države članice, ki morajo sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev svoje notranje in zunanje varnosti, sprejemajo tudi odločitve v zvezi z organizacijo svojih oboroženih sil, to ne pomeni, da morajo biti take odločitve v celoti zunaj področja uporabe zakonodaje Skupnosti. Odločitve držav članic v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnim usposabljanjem in delovnimi pogoji v oboroženih silah, sprejete za zagotovitev bojne učinkovitosti, niso v celoti zunaj področja uporabe zakonodaje Skupnosti."*¹⁹

Poleg tega je Sodišče v zvezi s členom 3(4) direktive razsodilo:

*"Pri določitvi obsega morebitnega odstopanja od individualne pravice, kakor je enako obravnavanje moških in žensk, je treba upoštevati tudi načelo sorazmernosti, ki je eno od splošnih načel zakonodaje Skupnosti. To načelo določa, da morajo odstopanja ostati v mejah ustreznega in potrebnega za uresničitev zastavljenega cilja, načelo enakega obravnavanja pa je treba čim bolj uskladiti z zahtevami na področju javne varnosti, ki opredeljujejo okvir za izvajanje zadevnih dejavnosti."*²⁰

9. Pravna služba torej meni, da je Skupnost pristojna za podajo pridržka glede prvega odstavka 27. člena konvencije, saj je ta odstavek zajet v členu 3(1) direktive ES, ki določa: *"V mejah pristojnosti, ki so prenesene na Skupnost, se ta **direktiva uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi...**"* (poudarek dodala pravna služba). Na podlagi te določbe se direktiva uporablja tudi za invalide, zaposlene v oboroženih silah. Vendar pa so države članice upravičene, da po potrebi izrazijo lastne pridržke v zvezi s konvencijo, če v skladu s členom 3(4) direktive uveljavljajo pravico, da iz uporabe direktive izključijo oborožene sile zaradi uporabe njihove nacionalne zakonodaje²¹.

¹⁹ Zadeva C-273/97 *Angela Maria Sirdar proti The Army Board and Secretary of State for Defence*, sodba Sodišča z dne 26. oktobra 1999, točke 15, 16 in 20. Podobna zadeva C-285/98 *Tanja Kreil proti Bundesrepublik Deutschland*, sodba Sodišča z dne 11. januarja 2000, točki 15 in 16.

²⁰ Zadeva C-222/84 *Johnston proti Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary* (1986), Recueil 1651, točka 38, in zadeva C-273/97, sodba *Sirdar*, točka 26.

²¹ Glej na primer pridržek Združenega kraljestva v zvezi s členom 27 konvencije, naveden v točki 4.

III. Predlogi za redakcijske spremembe osnutka besedila pridrška, ki ga je predložila Komisija:

10. Na podlagi navedenega pravna služba meni, da bi bilo treba sedanje besedilo osnutka pridrška spremeniti na naslednji način:
- (a) dodati izrecno sklicevanje na pridršek v preambuli osnutka sklepa Sveta in pojasniti, zakaj je takšna ubeseditev potrebna;
 - (b) iz drugega odstavka pridrška na strani 6 sklepa Sveta (Priloga II.2) črtati besedilo *"pod pogojem da se ta pravica uveljavlja v skladu z zakonodajo Skupnosti."* Takšno sklicevanje ni potrebno, saj se nanaša na notranjo zadevo ES in njenih držav članic in bi utegnilo povzročiti pravno negotovost pri drugih pogodbenicah konvencije.

Pravna služba predlaga naslednje besedilo pridrška: *"Evropska skupnost izjavlja, da lahko države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti (zlasti Direktivo Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu) po potrebi izrazijo lastne pridrške glede prvega odstavka 27. člena konvencije o invalidnosti, saj jim člen 3(4) navedene direktive Sveta daje pravico, da iz področja uporabe te direktive izključijo nediskriminacijo na podlagi invalidnosti, kar zadeva zaposlovanje v oboroženih silah. Skupnost zato izjavlja, da konvencijo sklepa brez poseganja v navedeno pravico, ki jo državam članicam podeljuje zakonodaja Skupnosti."*

IV. Zaključek

11. Pravna služba meni, da je Skupnost pristojna za podajo pridržka glede prvega odstavka 27. člena konvencije, saj izvajanje tega člena ureja Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu in je zato v pristojnosti Skupnosti. Tudi države članice lahko izrazijo pridržek glede istega člena v okviru omejitev iz člena 3(4) te direktive.
 12. Osnutek besedila pridržka Skupnosti je naveden v točki 10.
-